

-AKP, AŞURENİN BİLE TADINI KAÇIRDI

-Davutoğlu, eylem planından önce aşurenin fiyatına baksın!

- Dünyada gıda fiyatlarında düşüş yaşanırken Türkiye’de gıda fiyatlarında inanılmaz bir artış yanmaktadır. Halkımız, inancında önemli bir yeri bulunan aşure geleneğini bile artık ağız tadıyla yaşayamıyor.
- Muharrem ayının 10. günü yapılan geleneksel aşure tatlısının içinde yer alması gereken malzemeler son bir yılda aşırı pahalandı. Aşurenin maliyeti, yıllık bazda yüzde 51 artış gösterdi.
- Vatandaşların önemli bölümü bu yıl aşure yapamazken, yapabilenler fiyatları aşırı artan kuru kayısı, fındık, ceviz, badem, incir gibi ürünleri aşureye ya hiç koymuyor ya da tadımlık miktarlarda katıyor.
- Resmi enflasyon başka, halkın enflasyonu başka: TÜİK’e göre yıllık enflasyon yüzde 8.96 ve gıda fiyatlarında son bir yıldaki artış yüzde 12.56. Oysa halkın en çok tükettiği 40 temel gıda maddesi baz alınarak hesaplanırsa yıllık artış yüzde 22 çıkıyor.
- Hükümetin ücret, maaş ve aylıklarına yüzde 3-4’lük zamları reva gördüğü işçi, memur ve emekli kesimin alım gücü reel olarak hızla geriliyor.

Alevi yurttaşlarımızın matem orucu bugün bitmesine karşın AKP ile birlikte yaşanan denetimsizlik nedeniyle PKK, IŞİD, trafik terörü, iş cinayetleri, maden faciaları nedeniyle aslında **bütün ülke 365 gün boyunca matem tutmaktadır.**

Dünyada genel olarak gıda fiyatlarında bir düşüş yaşanırken Türkiye’de ise tam tersi biçimde gıda fiyatlarında inanılmaz bir artış yanmaktadır. Hayat pahalılığının pençesindeki halkımız, inancında önemli bir yeri bulunan “aşure” geleneğini bile artık ağız tadıyla yaşayamıyor.

Muharrem ayının 10. günü yapılan geleneksel aşurenin içinde yer alması gereken malzemeler son bir yılda aşırı pahalandı. Aşure tatlısının maliyeti, yıllık bazda yüzde 51 artış gösterdi.

Ancak enflasyon karşısında eriyen alım güçleri nedeniyle hayat pahalılığının pençesindeki dar ve sabit gelirli kesim, inanç kültürünün bir yansıması olan aşure tatlısını yapmada bile sıkıntı yaşıyor. Çarşı pazarda yaptığımız gözlemlere göre, aşurelik malzeme satan iş yerlerinin önündeki hareketlilik devam etse de aşurenin içinde yer alması gereken malzemelerin fiyatı adeta cep yakıyor. Halkın önemli bir bölümü bu yıl aşure yapmakta zorlanıyor. Esnafın verdiği bilgilere göre aşure yapabilenler de içinde olması gereken ve aşureye özelliğini veren, ancak son bir yılda aşırı pahalanan kuru kayısı, fındık, ceviz, badem, incir gibi ürünleri ya hiç alamıyor ya da bunları tadımlık miktarlarda satın alarak katabiliyor.

KAYISI VE FINDIK UÇTU

Son bir yılda kuraklık ve don afetinin de etkisiyle gıda fiyatlarında yüksek oranlı artışlar yaşandı. Fiyat artışlarında, özellikle kuru bakliyat, kurutulmuş meyve gibi aşure yapımında kullanılan ürünler başı çekti. Aşurenin içinde yer alması gereken malzemelerden özellikle kuru kayısıda son bir yıldaki fiyat artışı yüzde 132’yi buldu. Bir yılda fındık içi yüzde 110, kuru fasulye yaklaşık yüzde 40, kuru incir yüzde 30’a yakın zamlandı. Aşurelik malzemelerden cevizde yıllık yüzde 24, nohutta yüzde 17, aşurelik buğdayda yüzde 14, kuru üzümde yüzde 11, toz şekerde yüzde 10 dolayında fiyat artışı yaşandı.

AŞURE KAZANI ZOR KAYNIYOR

10 kişiye yetecek miktardaki bir tencere aşure pişirmenin geçen yıl Ekim ayında 20 lira dolayında bulunan maliyeti, bu gelişmelere bağlı olarak, bu yıl aynı ayda 30 liranın üzerine çıktı. Aşure yapmanın maliyeti bir yılda yüzde 51 arttı.

Bir tencere aşurenin ortalama maliyeti

	Birim fiyatlar (TL)			10 KİŞİLİK AŞURE İÇİN Gerekli ortalama miktar	Maliyet (TL)		
	Ekim 2013	Ekim 2014	Değ. (%)		Ekim 2013	Ekim 2014	Değ. (%)
Aşurelik buğday (Kg)	1,05	1,20	14,3	700 Gr.	0,74	0,84	14,3
Toz şeker (Kg)	3,34	3,67	10,2	1 Kg.	3,34	3,67	9,9
Kuru fasulye(Kg)	6,66	9,30	39,6	200 Gr	1,33	1,86	39,6
Nohut(kg)	5,46	6,39	17,0	200 Gr	1,09	1,28	17,0
Kuru kayısı(Kg)	13,73	31,90	132,3	150 Gr	2,06	4,79	132,3
Kuru incir(Kg)	14,76	18,95	28,4	150 Gr	2,21	2,84	28,4
Kuru üzüm(Kg)	9,20	10,22	11,1	150 gr	1,38	1,53	11,1
Fındık içi(Kg)	21,97	46,27	110,6	150 Gr	3,30	6,94	110,6
Toz tarçın (70 Gr. Pkt)	2,50	3,00	20,0	70 Gr	2,25	3,00	33,3
Ceviz içi(Kg)	40,13	49,57	23,5	70 Gr	2,81	3,47	23,5
TOPLAM					20,51	30,22	50,8

Kaynak: TÜİK, TZOB, marketler.

RESMİ ENFLASYON BAŞKA, HALKIN ENFLASYONU BAŞKA

Hükümet; işçi, memur, emekli kesimin ücret, maaş ve aylıklarına resmi enflasyonun da çok altında olmak üzere yüzde 3-4'lük zamları reva görürken, "halkın enflasyonu" ise çok daha yüksek düzeylerde seyrediyor.

Tüketici fiyatları (TÜFE) bazında genel enflasyon oranı Ekim sonu itibariyle son bir yılda yüzde 8.96'ya ulaşırken, 130 kadar üründen oluşan ve endekste yüzde 24 dolayında bir ağırlığa sahip "gıda ve alkolsüz içecekler" grubundaki ortalama artış ise yüzde 12.56 ile çok daha yüksek çıktı.

Bu grupta yer alan gofret, kraker, kek, baklava, tahıl gevreği, badem içi, cips, kakao, çikolata gibi fantezi ürünler dışarda tutulup, mevsim de dikkate alınarak halkın en fazla tükettiği 40 temel gıda ürününü kapsayan yeni bir sepet oluşturulduğunda ise yıllık ortalama artış yüzde 22'ye ulaşılıyor. Bu pahalılık karşısında maaş, ücret ve emekli aylıkları reel olarak hızla eriyor.

TÜİK'in "TÜFE madde sepeti ve ortalama fiyatları" listesi baz alındığında Ekim 2013-Ekim 2014 döneminde gıda grubunda en çok pahalanan ürünlerin başında kuru bakliyat ve kurutulmuş meyveler geliyor. TÜİK veri tabanında yer alan fiyatlarla yapılan hesaplamada kuru kayısıda son bir yıldaki artış yüzde 108 çıkıyor. Ancak Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin her ay hazırladığı market fiyat verileri üzerinden hesaplandığında ise kuru kayısıdaki yıllık fiyat artışı yüzde 132 ile çok daha yüksek. Fındık içi, TÜİK'e göre yüzde 90, TZOB'a göre yüzde 110 düzeyindeki yıllık fiyat artışı ile pahalılaşmada ikinci sırada yer alıyor.

Resmi istatistik kurumu olarak TÜİK'in verileri esas alınır, yıllık artış oranında bu ürünleri yüzde 46 ile Antep fıstığı, yüzde 41'le pirinç, yüzde 39.6 ile mercimek, yüzde 35.1'le limon, yüzde 34.1'le kuru fasulye, yüzde 33.2 ile patates, yüzde 27.2 ile tereyağı, yüzde 26.4'le zeytin ve zeytinyağı, yüzde 24.2 ile elma, yüzde 24'le çay izliyor. Ayrıca ceviz içi, kuru soğan, armut, kabak, domateste de yıllık fiyat artışı yüzde 20'nin üzerinde bulunuyor. Buğday unu, dana eti, makarna ve beyaz peynirde de bir yıllık dönemde yaşanan fiyat artışları yüzde 15-20 arasında değişiyor.

Patlıcan, ıspanak gibi bazı ürünlerdeki ucuzlama ve tuz, ayçiçek yağı, yumurtanın ürünlerin fiyatının fazla değişmemesi ise “halkın en çok tükettiği gıda ürünleri” sepetindeki ortalama artışı aşağı çekiyor. Bu etkiye rağmen söz konusu **40 temel gıda maddesi toplamında son bir yıldaki ortalama fiyat artışı yüzde 21.8 düzeyinde bulunuyor.**

Halkın sofrasındaki maddelerin yıllık ortalama fiyat artışı, resmi gıda enflasyonu olarak açıklanan oranın neredeyse iki katı ve genel enflasyon oranını ise neredeyse üç katlıyor.

Enflasyon sepetinde halkın tüketiminde en büyük ağırlığı oluşturan gıda maddeleri ve diğer temel mal ve hizmetlerin fiyatlarında oldukça yüksek artışlar yaşanırken, **tüketimi sınırlı** ya da **halkın çoğunluğunun tüketmediği** bazı mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki düşük artış ya da gerilemeler ise genel enflasyon oranını aşağı çekiyor. Bu durumda devletin resmi enflasyonu ile halkın enflasyonu arasında uçurum oluşuyor. TÜİK’in her ay açıkladığı enflasyon, halkın hissettiği gerçek hayat pahalılığını yansıtmıyor. Zaten resmi enflasyon oranları, halk tarafından inandırıcı da bulunmuyor. Halkın tüketim sepetindeki mal ve hizmetlerin maliyetinde yaşanan hızlı artışlar hane halkı gelirleri üzerinde **tırpın etkisi** yaratıyor.

En çok tüketilen 40 gıda ürününün fiyatları (TL)

	Ekim 2013	Ekim 2014	Yıllık Değ.(%)
Kuru Kayısı	14,57	30,36	108,3
Fındık İçi	25,48	48,53	90,5
Antep Fıstığı	36,52	53,31	46,0
Pirinç	4,66	6,55	40,7
Mercimek	3,50	4,88	39,6
Limon	2,56	3,46	35,1
Kuru Fasulye	6,57	8,80	34,1
Patates	1,41	1,88	33,2
Tereyağı (Kahvaltılık)	24,03	30,56	27,2
Zeytinyağı	10,69	13,50	26,4
Zeytin	10,69	13,50	26,4
Elma	1,88	2,33	24,2
Çay	14,08	17,46	24,0
Ceviz İçi	40,13	49,57	23,5
Kuru Soğan	0,99	1,22	23,4
Armut	3,07	3,77	23,1
Kabak	19,13	23,52	22,9
Domates	2,05	2,50	22,0
Buğday Unu	2,24	2,64	18,1
Dana Eti	25,64	30,27	18,1
Makarna	2,38	2,80	17,7
Beyaz Peynir	16,46	19,18	16,5
Ekmek	2,89	3,31	14,4
Havuç	1,47	1,67	13,3
Bulgur	2,38	2,69	13,1
Salça	4,98	5,62	12,9
Maydanoz	0,66	0,75	12,8
Tavuk Eti	6,21	7,00	12,7
Süt	2,44	2,74	12,5
Su	0,40	0,45	11,6
Kuru Üzüm	9,20	10,22	11,1
Toz Şeker	3,34	3,67	10,2
Yoğurt	3,87	4,23	9,1
Balık	13,12	14,26	8,7
Pırasa	2,11	2,28	8,0
Yumurta	0,35	0,38	7,2
Ayçiçek Yağı	5,96	6,15	3,2
Tuz	1,46	1,48	1,4
İspanak	2,82	2,60	-7,6
Patlıcan	2,17	1,66	-23,3
40 ÜRÜNDE ORTALAMA ARTIŞ			21,8

Kaynak: TÜİK